

83

Naselje: **Drganja sela***Občina:* Novo mesto*Ime:* **p.c. sv. Device Marije***Področje:* UA*Vrsta dela:* 4, 6

Opravljenе sonde so odkrile, da najstarejši del cerkve predstavlja pravokotna ladja, ki je bila v začetku 18. stoletja povišana in podaljšana proti vzhodu. Tedaj so zazidali prvotna okna in prebili novi večji na severni in južni fasadi, zahodno pročelje pa je dobilo nov kamnit portal s paličasto profilirano prekladno ploščo. Na južni steni smo odkrili sledove dveh plasti stenske poslikave (eno na drugi) in naslikanih vogelnikov, ki so nam predočili prvotno dolžino ladje. Na severni in južni steni sta tudi s šestilom v omet začrtani in poslikani rozeti. V začetku 18. stoletja so k povečani ladji prizidali nov tristrano zaključen prezbiterij in zvonik, ki so ga v spodnjem delu obdali s stebriščno lopo. V prvi polovici 19. stoletja je potekala večja obnovitvena akcija (s črno barvo izpisana letnica 1826 na zvoniku), ko so med drugim tudi na novo prebelili cerkveno zunanjščino. Po drugi svetovni vojni so iz zidov zvonika, ki se dvigajo nad lopo, odbili apneni omet in ga nadomestili s novim cementom. S finim cementnim ometom so poskušali zrvnati zidove tudi na ladji in prezbiteriju. Cerkev so prebelili z oker toniranim beležem.

V smernicah smo predlagali, da se zaradi odkrite stenske poslikave, katere odkrivanje in restavriranje bo dolgotrajen proces, kot tudi zaradi opisane stavbne zgodovine cerkve, v letu 1995 obnovita in prebelita le zvonik in lopa. Pri lopi je bilo potrebno očistiti kamnite stebre, rekonstruirati sime polkrožne oblike in dosedanje kritino zamenjati z bobrovcem, pri zvoniku pa rekonstruirati njegovo vertikalno členitev in naslikati ure v njegovih trikotnih čelih. Zaradi cementnega ometa smo predlagali silikonsko fasadno barvo Jubosil F. Stene zvonika in zidana ograja lope je potrebno prebeliti s temno žganim okrom, simse, vertikalne pasove na zvoniku, obrobe polkrožnih lin, obrobe izstopajočih polkrožnih lokov lope in njeno notranjščino pa z ubito belo barvo.

Tomaž Golob

84

Naselje: **Dvor***Občina:* Novo mesto*Ime:* **Auerspergova železarna***Področje:* T,*Vrsta dela:* 5, 7, 8.

Sanacija ruševin nekdanje Auerspergove železarne na Dvoru je potekala v letih 1993 in 1994. Stanje ruševin pred obnovo je bilo že tako slabo, da je bila že velika nevarnost porušitve. Zaradi obsega del je obnova ruševin potekala v dveh fazah. V okviru 1. faze smo izvedli sanacijo vzhodne stene tik ob cesti, ki je bila v najslabšem stanju in najbolj nevarna okolici, v okviru 2. faze pa je bil obnovljen dimnik in celotna severna stena. V okviru gradbenih del smo očistili in ponovno zagugalirali razpoke in fuge med kamenjem. Vse previnsne

dele na vzhodni steni smo podzidali in utrdili. Na vrhu stene smo položili horizontalno vodnoprepustno zaščitno armirano vez. Na zaključku vzhodnega zidu ob hribu je bila izvedena nevidna AB vertikalna vez, ki je naokoli pozidana s kamni.

Močno poškodovane oboke nad okni in vrati, zidane iz lehnjaka, smo ponovno pozidali v prvotni obliki. Lehnjak je bil pridobljen v bližnji okolici in ročno obdelan. Po končanih zidarskih delih je bilo izvedeno injektiranje celotne stene.

Sanacija vzhodne stene je bila zaključena z vstavitvijo perfo sider. Štiri sidra so bila vstavljena v prečno steno tako, da sta bili obe steni med seboj povezani. V vzhodno steno je bila vstavljena nova vez v zgornjem delu stene, v spodnjem delu pa je bila aktivirana stara vez.

Poseben problem je predstavljala sanacija prve stene dimnika. Bila je že precej porušena, nam pa ni znana njena prvotna podoba. Odločili smo se za pozidavo enega kamnitega loka, ki je bil še delno ohranjen, pod njim pa dveh iz opeke, ki imata predvsem statično funkcijo. Pred začetkom gradbenih del je bila očiščena okolica spomenika, na deponijo pa so bile odpeljane smeti, ki so se nabirale ob ruševinah, saj je okolica nekdanje železarne dolga leta veljala za krajevno smetišče. V letu 1996 je krajevno turistično društvo postavilo ob ostankih dimnika pojasnjevalno tablo.

Projekte za statično sanacijo objekta je prevzelo podjetje za projektiranje in inženiring Elea iz Ljubljane, dela pa so izvedli delavci podjetja SGI iz Ljubljane.

Judita Podgornik

85

Naselje: **Dutovlje***Občina:* Sežana*Naslov:* **Dutovlje 111***Področje:* E*Vrsta dela:* 2, 4

Podali smo smernice za prekritje skrilaste strehe stanovanjskega in gospodarskega poslopja domačije št. 111 v Dutovljah.

Eda Belingar

86

Naselje: **Gabrje***Občina:* Tolmin*Ime:* **kapela iz 1. svetovne vojne***Naslov:* Gabrje*Področje:* T*Vrsta dela:* 4, 7

Na Zavodu smo izdelali projekt rekonstrukcije italijanske kapele v Gabrjah pri Tolminu. Poleg tega smo po konservatorskih smernicah vodili obnovo objekta in po analogijah izdelavo detajlov. Dela je izvajalo podjetje Portal d.o.o. Tolmin, kot investitor pa je nastopilo Turistično društvo Tolmin. Gradbena vrednost popolne rekonstrukcije objekta je znašala 2.958.095 SIT, ki je bila v veliki meri razdeljena le med Ministrstvo za kulturo in proračun Turističnega dru-